

Naročnina

naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

III. LETO

Murska Sobota, 29. aprila 1934.

ŠTEV. 18

Rov smrti v Kaknju

V rudniku „Stara jama“ pri Kakanju v bližini Sarajeva, se je pred dnevi dogodila strašna katastrofa, ki je zahtevala okrog 130 človeških žrtev. V globini kakih 200 m so eksplodirali strupeni plini in je bilo razdejanje tako strašno, da so bili vsi dostopi v rove onemogočeni. Voda se je začela zlivati v šaht in njegove rove. Ob času nesreče se je nahajalo v rudniku kakih 250 rudarjev. Spočetka sploh nihče ni upal, da bi se še kdo vrnil živ iz rova. Takoj je bila uvedena reševalna akcija in junaškim rešiteljem se imajo zahvaliti tisti redki, ki so ušli strašne smrti. Iz šahta so neprestano nosili mrliče v rudniško dvorano. Trupla so bila po večini tako ožgana, da jih je bilo težko spoznati. Rudniški mizarji so neprestano izdelovali krste za svoje ponesrečene tovariše. Jok zapuščenih družin, mater, žena in otrok obdaja rudnik, ki je v svojih globinah pripravil tolikim grob...

Na kraj nesreče je prispel tudi minister za šume in rudnike g. Ulmansky in minister socialne politike g. dr. Novak. G. minister je izjavil, da bo vlada storila vse, da zagotovi preskrbo otrok, da se bodo lahko preživljali. Poleg vlade bo nesrečne družine podpirala tudi drinska banovina. Kot prvi je daroval Nj. Vel. kralj 100.000 Din kot pomoč rodbinam ponesrečenih rudarjev. Vsa država je pod vtisom strašne rudniške katastrofe. Mnogi poslani tujih držav so izrazili v imenu njihovih vlad sožalje.

Vas v plamenih

V Donji Kraljevici v Medjimurju je v ponedeljek popoldne izbruhnil požar, ki je upepelil nad 100 kmetij. Ko je ogenj izbruhnil, so bili ljudje iz vasi skoro vsi na polju. Ko so nesrečniki opazili požar, je nastala silna panika. Na desetih krajih hkratu se je dvigal gost dim iz hiš, ki so bile krite s slamo. Ogenj je bil tako silen, da ni bilo misliti

na to, da bi ga omejili. Ob času požara je pihal nevaren veter, tako da je ogenj zdivjal s še strašnejšo silo. Nad 100 hiš je uničenih, zraven pa še pridelki in živina. Tudi več starcev in

otrok pogrešajo. Okrog vasi se je zbralo 33 gasilskih oddelkov. Vse njihovo prizadevanje, da bi ogenj omejili, pa je ostalo brez uspeha. Povzročena škoda znaša več milijonov dinarjev.

POLITIKA

Italjanski državni primanjkljaj je znova hudo narastel. V mesecu marcu so državne blagajne prejele 1513 milijonov lir, izdatki pa so znašali 1808 milijonov lir. Celotni primanjkljaj za tekoče poslovno dobo se je zvišal na 3222 milijonov, javni notranji dolgovi pa so se z razpisom poslednjega notranjega posojila dvignili na 101.224 milijonov.

Proti Hitlerjevski izgredi so bili v Newyorku, kjer je priredila izseljeniška zveza „Nova Nemčija“ proslavo Hitlerjevega rojstnega dne. Proslave so se udeležili tudi nasprotniki sedanjega režima v Nemčiji. Priredili so demonstracije iz katerih se je razvil pretep in več oseb je bilo ranjenih. Demonstranti so pregnali narodne socialiste iz dvorane.

Naš zunanji minister g. Jevtić je bil na svojem službenem potovanju v Ankari povsod najpristraneje sprejet. V turški prestolici je imel važne politične razgovore z predsednikom turške vlade in turškim zunanjim ministrom. Dosežen je bil sporazum, da Turčija in Jugoslavija nadaljujeta v duhu sodelovanja v smislu vedno tesnejšega zblizanja med obema državama, v okviru balkanskega pakta. Oba zunanja ministra sta sklenila izpopolniti odnose med obema državama, ter se bodo čimprej sklenila trgovinska pogodba, pogodba o medsebojnem naseljevanju, pogodba o izročanju krivcev i. t. d.

Radi bede in lakote so se uprli kmetje v Abrucih (Italija). Oboroženi z lopatami in krampi so kmetje v občini Pratola Peligna navalili na tamošnji občinski urad in karabinijersko postajo. Na pomoč je morala priti policija in vojaštvo iz bližnjega mesta. V boju so bili štirje kmeti hudo ranjeni, eden pa je bil ubit. Po udušenem uporju je oblast aretirala skoro vse kmete v vasi.

Na helmwehrovskem zborovanju v Solnogradu, na katerem bi moral tudi govoriti podkancelar Fey,

se je dogodila eksplozija. Eksplozivna snov je bila skrita v posodi za rože. Trije Heimwehrovci so bili tako hudo ranjeni, da so jih morali prepeljati v bolnišnico.

S kraljevim ukazom so bili imenovani trije novi bani in sicer za vardarsko banovino, za zetsko banovino in za vrbasko banovino.

Bolgarski ministrski predsednik ni prav nič zadovoljen s svojim potovanjem v inozemstvu. Šel je z namenom, da se sporazume z bolgarskimi upniki, da bi se kratkoročna posojila spremenila v dolgoročna. Ne v Parizu, ne v Londonu ni s svojo prošnjo uspel in vsi dokazi v nevzdržnosti finančnega in sploh gospodarskega položaja v Bolgariji, niso ničesar zalegli.

Potovanje romunskega zunanjega ministra v Pariz, kjer je imel važne razgovore z francoskimi državniki, je kronano z popolnim uspehom. Ob tej priliki je Titulesco podal tudi smernice sedanje romunske zunanje politike, ki sloni na treh točkah: obojžitev, priznanje Sovjetske unije in priključitev Bolgarije k balkanskemu paktu. O slednjem je izjavil sledeče: Vse države, ki so podpisale balkanski pakt, so danes pripravljene pristati na vstop Bolgarije v njihov krog, vse pa je odvisno od Bolgarije same.

Vodja avstrijskega Heimwehra Starhenberg, je pred dnevi obiskal Rim, kjer je bil sprejet pri Mussoliniju in pri papežu. Italjanskim časnikarjem je rekel, da traja spor med Avstrijo in Nemčijo že več stoletij. Ta spor bi se pa lahko rešil čisto enostavno. Nemčija naj poda samo izjavo, da priznava za zmeraj neodvisnost Avstrije.

Svetovni kongres za mir se bo vršil od 1. do 6. septembra t. l. v Locarnu. Med posamezniki bo večje število uglednih osebnosti iz raznih evropskih držav.

Da se ohrani mir in red v vzhodni Aziji, zahteva Japonska pra-

vico do nadzorstva nad Kitajsko. Predvsem zahteva kontrolo nad Kitajsko zunanjo politiko, nad uvozom vojnega materiala i. t. d.

Nj. Vel. kralj bo dal sam zgraditi spomenik neznanemu vojaku na Avali. Načrte je napravil naš največji umetnik Meštrovič.

Socialni demokrati v Avstriji delajo sedanji vladi mnogo neprilik. Tako so v nedeljo prekinili radioprenos Dollfusovega govora v Gradcu. Atentati na železnice se stalno množe tako, da že skoraj ni več varno potovati. Policija je sicer zaprla veliko število bivših socialnih demokratov, dokazati pa jim ne more ničesar. Zaporji so tako prenapolnjeni, da so morali sedaj izpustiti že okrog 200 narodnih socialistov, ki se jim zde manj nevarni.

Dollfuss, Dollfuss ... beseda, ki je postala malik sedanjemu avstrijskemu režimu. Vse občine so ga morale izvoliti za svojega častnega člana, v vsakem mestu je vsaj ena ulica imenovana po njem. Na Dunaju bodo posvetili Dollfusovemu spomenu celo posebno cerkev. Sredi cerkve bo postavljen sedanjemu kancelarju spomenik ... Tako bo dobil sedanjí gospodar Avstrije mesto poleg svetnikov za svoja človekoljubna dela (februarska revolucija, zatiranje naših bratov na koroškem i. t. d.) Čudni so pojmi plemenitosti in pravičnosti.

Delavcem na znanje.

Že zopet se širijo vesti o pobaranju podkupnine, ki jo baje jemljejo oni delavci, kateri dobijo pogodbe iz Francije in najemajo po naročilu delodajalca še druge delavce za poljedeljsko delo. Resno se svari vse take delavce, da od drugih sodelavcev, kateri nameravajo spraviti s seboj na delo v Francijo, ne jemljejo nikakih podkupnin (mite) ker to ni dovoljeno. Vsak tak delavec je dolžan, če že koga sprejme, da to stori brezplačno in z dobrim namenom pomagati bližnjemu. Naj se nihče ne ozira na trenutno gmotno korist, temveč na dober ugled naših delavcev in naj brezplačno najame samo dobre, poštene in marljive delavce ter tako pripomore do zaslužka mnogim siromakom.

Vsak si naj zapomni, da nobeno nepošteno dejanje na more in nikdar ne ostane prikrito in se prej ali slej

izve. Zato se bo proti vsakomur, ki se bo dal po drugih podkupovati, postopalo v smislu obstoječih predpisov. Taki delavci bodo izključeni od posredovanja na delo v Francijo.

Borza dela ne bo dovolila, da bi razni brezvestni ljudje na njen račun izkoriščali siromašno delavstvo.

Ekspozitura Javne borze dela v Murški Soboti.

Desetletnica obstoja gasilskega društva v Bratonicah.

Prihodnjo nedeljo, to je 6. maja tega leta bo prostovoljna gasilska četa v Bratonicah obhajala 10-letnico svojega obstoja. Pri tej priliki bo slovesna blagoslovitev novega gas. doma in podobe sv. Florijana.

Sporod: Ob 4. uri budn'ca. Ob 8. uri sprejem in zbirališče gostov pri trgovini Zorko Osterc. Ob pol 9. uri procesija s podobo sv. Florijana do gas. doma. Ob 9. uri slovesna sv. maša. Po sv. maši blagoslovitev gas. doma in podobe sv. Florijana, nato pridiga.

Po končani cerkveni slovesnosti bodo govorili gasilski govorniki in prijatelji gasilstva.

Ker je to prva slovesnost v vsej naši okolici, prosimo in vabimo vse naše prostovoljne gasilske čete in prijatelje, da se polnoštevilno udeležijo slavnosti.

Javna borza dela - ekspozitura v Murški Soboti.

Pregled stanja na delovnem trgu: ličeje delo: moški: 742 polj. delavcev, 1 ekonom, 1 kovač, 3 stroj. ključav. pom., 2. mehanikarja, 5 mizarjev, 1 vrvar, 2 čevljarja, 4 mlinarji, 4 peki, 1 mesar, 1 seboslikar, 1 trgov. pom., 9 navadnih delavcev, vsega 777 moških delavcev. Ženske: 490 polj. delavk, 1 šivilja, 1 služkinja, vsega 492 ženskih delavk.

Dnevno poročilo za dan 20 aprila 1934. Iskalo je delo: 1 polj. delavec, 1 mehanikar, 1 mizar, 2 nav. delavca. Odpotovalo je: 2 navad. delavca. Odpadlo-preklicano je: 2 hlapca, 1 opekar, 3 krojači, 2 čevljarja, 2 zidarja, 1 slikar, 1 tesar, 6 navad. delavcev, 2 šoferja, 1 uradnik, skupaj 21 moških delavcev. Ponujenih prostih mest in posredovanj ni bilo.

Zbor mariborskih harmonikarjev

Reči moramo, da smo bili radi harmonikarske pravde v ljubljanskih listih res prav radovedni, da mariborske harmonikarje sami čujemo in vidimo ter presodimo. Vedeli smo pač sami, da je harmonika med slovenskim ljudstvom najbolj razširjeni instrument in za to smo mnenja, da je prav, da ga goji tudi slovenska mladina. Veseli smo, če se mladina sploh uči svojih šolskih predmetov, tem bolj nas mora veseliti, če se uči še izvenšolskih predmetov, če se uči skupne uglašenosti v zboru, skratka, če se privadi kake posebne spretnosti. Spretnosti, pravim, ker ni treba, da bi bili že kar vsi otroci pravi čudežni otroci, kaki Mozarti ali Vilherji. In ti otroci so nam napravili koncert, koncert malih, ki ni nič zaostajal za koncerti velikih. — Tudi to je res, da ne zna angleščine kdor se uči francosčine in da ob harmoniki ne bo

postal virtuoz na violini, izključena pa ni niti angleščina za francoza niti violina za harmonikarja, kajti tudi ob harmoniki se vežba posluš in gotovo manj kvari ko ob nespretnih prijemih na violini. Tudi domislek, da harmonika kvari smisel za pravo narodno pesem, se nam dopade, ker vemo, da vsak komponist po svoje harmonizira narodno pesem, kar pa je vsem dovoljeno, le harmonikarjem bi se to štel v greh. Pa to so stvari, o katerih se naj pomenijo do dobra glasbeni strokovnjaki, v kolikor so objektivni in ne zainteresirani na instrumentih, ki jih sami poučujejo.

Tako smo si mislili, ko smo jih pričakovali, da posetijo po svoji turneji v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Novem Sadu tudi Murško Sobotu. In prišli so, vsi zdravi, korajžni, veseli ter v svojih pisanih oblekah osvojili takoj vse Prekmurje. Kajti k njihovem koncertu je prišlo od blizu in daleč vse, kar je priiti moglo, da je bil Sokolski dom poln radovednih in hvaležnih gledalcev in poslušalcev, kajti ne samo slišati, tudi videti jih je bilo nad vse lepo.

Posebne pomena pa je tudi bilo, da so pokazali, da so že malčki izvežbani, da so lepo vzgojeni in se znajo sicer otroški, a vendar nad vse lepo obnašati. Očarani so bili ne samo obiskovalci obeh koncertov, v soboto za odrasle, v nedeljo dopoldne za šolsko mladino, z občudovanjem in posebnim zanimanjem so jih gledali v nedeljo dopoldne Prekmurci, ki so prišli v Murško Sobotu k maši in jih videli hoditi v skupinah po mestu. Tako da lahko mirno rečemo, da so poleg umetniške tudi to svojo propagandno nalogo docela dovršili.

In za to smo hvaležni tem malčkom, hvaležni njihovim mamicam, ki so jih pripeljale pod vodstvom gospe dr. Ravnikove v Prekmurje, hvaležni njihovemu učitelju profesorju Schweigerju, da jih je izvežbal, hvaležni pa tudi Kolu jugoslov. sester v Murški Soboti, zlasti predsednici gospe major Narančičevi, da so jih povabile in privedle v Murško Sobotu, da smo jih mogli videti in slišati in pozdraviti. — Bila je lepa prireditev in za vse, kar je na svetu lepega, moramo biti hvaležni. St.

NAŠA KRAJINA

Murška Sobotu:

— **Osebnost.** V podoficirsko šolo v Zagreb je premeščen g. p. p. Milan Lepenac, ki je bil pridružen tukajšnji četi. Vest o odhodu g. podporučnika je težko zadela vse njegove številne prijatelje, ki jih je pridobil tekom svojega bivanja pri nas. Na novem mestu mu želimo mnogo zadovoljstva in uspehov!

— **Za zgraditev pravoslavne cerkve** so nadalje darovali še sledeči gg.: Verteš Aladar, šolski upravitelj Hodoš 300 Din, Verteš Adela, soproga šol. upravitelja v Hodošu 200 Din, Darvaš Aladar evang. župnik v Križevcih 100 Din, Iz M. Sobote: Puncer Ivan, sreski tajnik 100 Din, Šinkovec Ivan, zvaničnik 20, Krančič Janez, upr. pis. uradnik 200, Ambrožič Jernej, desinfektor 100, Urek Franjo, postajenačelnik 10, Kolarš Bela, zasebni uradnik 100, Dr. Gregorc Albin, sres. san. ref. 300, Majer Štefan, trgovec 300, Fišar Rudolf, gostilničar 300, Šafran Rudolf, mizar 300, Hartman Ana, dimnikarsko podjetje 300, Kino Dittich 500, Kardoš Josip, trgovec 500, Rituper Alojz, ključavničar 300, Dr. Vadnal Ludvik, odvetnik 500, Lajnščak Franc, veleposestnik 500, Rusanov Igor, zasebni uradnik 500, Žečirovič Alija, slaščičarna 300, Neimenovani 20, Mesarič Štefan, stavbni podjetnik 500, Andersch Josip, drogerija 400. Odbor se plemenitim darovalcem najiskrenejše zahvaljuje za njihovo naklonjenost in prosi še ostale prijatelje za čim izdatnejšo podporo. (Nadaljevanje.)

— **Soča.** Družabni večer podružnice „Soča“ bo v soboto, dne 5. maja ob pol 9. uri, kakor smo poročali že v zadnji številki „Murske Krajine“. Kakor čujemo, se za ta večer temeljito pripravljajo. V upanju, da bo udeležba od strani članstva, kakor od strani prebivalstva častna, se pridružujemo

tudi mi temu vabilu, saj je jadranski problem naše skupno vprašanje. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo.

— **Nesreče.** Pred dnevi je v gostilni Benko v Korovcih neznanec zabodel z nožem pos. sina Kerec Karela iz Cankove. — Hajdinjak Julija, prev. žitkarica doma iz Bogojine, je tako nesrečno padla s hleva, da si je zlomila obe roki. Poleg tega si je še pretresla možgane. — Sraka Marta, hči malega posestnika v Lipovcih si je pri delu zlomila nogo. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v tukajšnji bolnišnici.

— **Cestni jarek pri bolnišnici.** V zadnjem času so na dnevnem redu pritožbe radi odtoka umazane vode iz bolnišnice, ki teče v cestnem jarku ob dovozni cesti k železniški postaji. Zastajajoča voda povzroča neznosen smrad in to že sedaj, kaj bo šele v vročih poletnih mesecih? Razumljivo je, da upravičena kritika tukajšnjih meščanov škoduje naši bolniški upravi, ugledu občine in drugih oblasti. Prav odveč bi bilo povdariti mnenje, ki si ga ustvari tujec ko stopi od kolodvora proti mestu, odveč tudi o higijenski plati tega nedostanka. Radi stalnih pritožb se je podala pred dnevi komisija na licu mesta, ki je objektivno ugotovila, da so vse pritožbe utemeljene in da je od pomoči neobhodno potrebna. Upamo, da bo cestni sreski odbor, banovina in železniška uprava, v čigar oskrbo spada dovozna cesta k železniški postaji, v najkrajšem času uredila to vprašanje.

— **Cepljenje otrok** bo dne 1. maja ob 14 uri v osnovni šoli.

Gornja Lendava:

— **Serpentino,** ki je bila vso zimo v zelo klavernem stanju že nad 14 dni popravljajo. Dnevno je zaposlenih okoli 30 delavcev. Cesta se temeljito urejuje. Izkopanih je več podzemeljskih jarkov, ki so napolnjeni z kamenjen in služijo za prodiranje in odtekanje vode v podzemeljskih plasteh. Upamo, da do kakšnega ponovnega udiranja serpentine na tem mestu ne bo več prišlo.

— **Občinska organizacija J. N. S.** vabi vse svoje člane na redno sejo, ki bo v nedeljo 29. aprila ob 11 uri dopoldne v gostilni Maršik. Najvažnejša točka dnevnega reda bo poročilo predsednika o poteku skupščine sres. odbora v M. Soboti. Udeležba naj bo polnoštevilna.

— **Društvo Jadranske straže** priredi v nedeljo 6. maja izlet v Sv. Jurij ter tam istočasno gostuje z igro „Vozel.“ Vse člane in ljubitelje društva vabimo, da se izleta polnoštevilno udeležijo. Uro odhoda pravočasno javimo.

— **Koncert mladinskega pevskega zbora.** Minulo nedeljo smo imeli priliko v drugič slišati naš mladinski zbor. Niti sanjalo se nam ni o takem napredku. Pod vodstvom pevovodkinje gđc. Ane Župan je zbor zapel 17 krasnih, novih narod. pesmi. Zbor je na visoki višini, kar je dokazal pri nekaterih pesmih, ki jih je melodično in ritmično z lahkoto zmagal. Vidi se, da se je pevovodkinja z vso ljubeznijo posvetila zboru, ki ji služi takorekoč med narodom kot smoter za vzbujanje in izobraževanje smisla za pravo glazbeno umetnost in lepoto ter oplemenitev srca in oživiljanje patriotskih čustev. Mlada grla je številno občinstvo nagradilo za ljubko petje z burnim ploskanjem, in jih prisililo, da so zapeli izven programa še nekaj ljubkih pesmi. Smelo trdimo, da tako dovršen zbor ni le ponos Gor. Lendavi, ampak vsemu Prekmurju.

Tej številki smo priložili položnice vsem onim, ki so v zaostanku z naročnino. Storitve svojo dolžnost!

— **Gederovci.** Deca tukajšnje šole nastopi v nedeljo, dne 29. aprila t. l. popoldne ob 15 uri na sokolskem odru z igrokazom „Škrati“, v dveh dejanjih. Za součence, tudi iz sosednih šol, katere prav prisrčno vabijo, pa bodo igrali že v soboto popoldne ob 15 uri, t. j. dne 28. aprila. Istočasno se že pripravljajo na Materinski dan, ko bo šolska mladina razveselila mlado in staro z igro in petjem v igri „Šivilja Klara.“ To bo pa v nedeljo, dne 13. maja. Ne pozabite in se tudi to nedeljo ustavite pri nas. Denar je namenjen sokolski deci, ki hoče biti, ob priliki svojega letošnjega nastopa v krojih.

— **Rogaševci.** Mladinski pevski zbor iz G. Lendave nastopi v nedeljo, dne 29. aprila v šoli Sv. Jurij. Pričetek koncerta ob 3 uri popoldne. Pridite v polnem številu!

— **Rakičani.** Dramatični odsek Sok. čete v Rakičanu priredi v nedeljo, 6. maja pri bratu Čačinoviču v Rakičanu, točno ob 3. uri popoldne: 1. „Darežljivi otroci“, mladinska igrlica. 2. „Županov sin“, igrav 1 dejanju. 3. „Poštna skrivnost“, burka dej. 4. „Čarobni ples“. Vabimo vse prijatelje od blizu in daleč, da nas ta dan posetijo polnoštevilno. Zdravo!

— **Kupšinci.** Preteklo nedeljo, dne 22. t. m. popoldne je imel predavanje v naši šoli okrožni zdravnik g. Dr. Vučak. Nad 100 poslušalcev je z zanimanjem poslušalo 2 urno lepo in obširno predavanje o jetiki in se mu je na koncu za njegov trud prisrčno

DNE 3. JUNIJA JAVNI NASTOP SOKOLA V MURSKI SOBOTI

zahvalilo. Zahvalimo se pa tudi sreski organizaciji JNS, ki se na tak način briga za prosveto naroda.

— **Šolska deca v prostovoljnem delu.** Slučajno me je vodila pot skozi občine Kupšinci. Bila je ravno sobota proti večeru. Skoraj pred vsako hišo vidim šolske otroke, pa tudi manjše z metlami na cesti, ki pridno pometajo sicer leporavno občinsko cesto, — seveda vsak pred svojo hišo. Ko sem se interesiral, sem zvedel od njih, da to delajo tamošnji pridni otroci vsako soboto, odkar je tam sedež občine, tako, da občina že na zunaj kaže red in snago v dokaz, da je res vredna zavidanega mu sedeža.

Popotnik iz M. Sobote.

— **Pertoča.** Dečji dan gozdoznanja se je vršil za šole Pertoča, Kruplinnik in Fikšinci dne 28. marca t. l. Udeležba je bila 149 učencev (-k) viš. nar. šole in so posadili skupno ca 1000 gozdnih drevesc raznih vrst, a tudi nekaj orehov in zlahtnega kostanja. Sadilo se je v gozdu župne nadarbine v Pertoči.

Organizacija

Sestanek v Tešanovcih.

Dne 22. aprila 1934 so imeli občani občine Tešanovci in k Tešanovci na novo priključenega kraja Mlajtinci, svoj sestanek, katerega se je udeležil tudi nar. poslanec g. Benko Josip. Dasi je bil sestanek samo informativnega značaja, se ga je udeležilo približno 250 volilcev. Po pozdravnem govoru predsednika občine g. Kuharja in šol. upr. g. Hribarja, je prevzel besedo burno pozdravljen g. narodni poslanec Benko. Uvodoma je naglašal današnje gospodarsko stanje, govoril o vzrokih krize, izvozu živine, poljskih pridelkov ter prešel na organizacijo J. N. S., pri čemur je poudarjal, da je neobhodno potrebno, da se v organizacijo nacionalne stranke v čim večtem številu strnemo in ostanemo zvesti ideji manifesta Nj. Vel. kralja. Govor je bil podan tako poljudno, prijateljsko in narodovi mnenj prilagojen, da je navzoče zborovalce vsem zadovoljil. Govornik je žel za svoja izvajanja ponovne burne aplavze. — Namen sestanka je bil v glavnem ta, da se občinski odbor in samouprava, upoštevajoč volilce iz novo preključene občine Mlajtinci, prostovoljno, prijateljskim potom in brez razpisa občinskih volitev, na novo konstituirata. Toda pri tozadevni prosti debati, se je izkazalo, kljub ponovnemu priporočilu in nasvetu narodnega poslanca, da so zato volilci nedostopni in so na splošno izrazili željo, da bi se ponovno razpisale občinske volitve. Z ozirom na splošno željo, je končno tudi g. narodni

poslanec pristal na razpis volitev, nar. je bil sestanek zaključen in so se volilci, viharno pozdravljajoč svojega poslanca, mirno razšli. O volitvah bo pa odločevala oblast in ji priporočamo, da bi se ravnala po želji naroda.

Tišina. Po priključitvi kraja Gradišče k občini Tišina, je nastala splošna želja 90% volilcev, ne samo v kraju Gradišče, temveč v celi občini, za ponovni razpis občinskih volitev. Ustvarjajo se razne kombinacije, tako v pogledu bodočega delovanja eventuelno novo izvoljenega občinskega odbora, kakor o boljšem zastopanju poedinih krajev v občinskem odboru, programe bodočega dela v vseh panogah a zlasti na nacionalnem polju. Prosimo oblast, da vpoštevata želje naroda in razpiše občinske volitve.

Izvolitev članov izvršnega odbora JNS. v M. Soboti. Na seji sreskega odbora JNS, dne 22. IV. 1934., kateri je prisostvoval tudi nar. poslanec g. Benko Josip, je bilo na dnevnem redu več važnih točk, ki so se rešile v polnem soglasju vseh navzočih. Sreski odbor, ki je bil polnoštevilno zbran, je določil poleg ex lege gg.: nar. poslanca Benko Josipa, banskega svetnika Koder Antona in Kuhar Štefana še sledeče člane: Vezar Geza predsednik, Čeh Franc podpredsednik, Lippai Vinko podpredsednik, Gabrijelčič Franjo tajnik, Lanjšček Franc blagajnik ter Bohar Adam, Hartner Ferdo, Tintan Janez in Antauer Evgen.

SPORT

MURA: PANONIJA 12:1 (7:0)

Nedeljska prvenstvena tekma je privabila na igrišče lepo število gledalcev, ki so posetili tekmo v nadi, da bodo videli lepo borbo za točke. Toda gledalci, zlasti pa pristaši Panonije, so bili zopet razočarani. Ponovil se je namreč v potencirani meri slučaj kot smo ga videli pri tekmi Svoboda: Panonija. Razmeroma dobro moštvo Panonije je imelo v vratih skrajno slabega igralca. Edina svetla točka njegovega nastopa je bila udeležba pri komičnih prizorih v drugem polčasu, ki jih je prav posrečeno priredil Novak in ki bi bili v ponos vsaki old boy tekmi. Nerazumljivo je, kako je moglo vodstvo Panonije nastopiti s takim vratarjem, ko so ga še pred tekmo preskusili in spoznali njegove sposobnosti.

Ostalo moštvo Panonije je bilo v glavnem dobro sestavljeno, manjkalo je le skupne igre in požrtvovalnosti. Najboljši igralec Panonije je bil Rajh, ki je igral vseh 90 minut neumorno ter odbil nešteto nevarnih napadov, poleg njega je igral zelo požrtvovalno še Kramarič.

Mura je zaigrala slabše kot običajno, toda kljub temu je bila v stalni premoči in je visoko zmago tudi zasluzila, saj je bilo 7-8 golov neubranljivih. Pri zmagovalcih je bil najboljši branilec Kardoš. Notranji trio je bil pred golom uspešen, videli smo od njih nekaj prav posrečenih potez in topot tudi s streli niso štedili.

Gole so zabili Novak 5, Laznička 3, Turk 2, Schiller 1 in Debelak 1 za Muro ter Dolgoš 1 za Panonijo.

Sodil je objektivno g. Kopic iz Maribora.

V predtekmi je Mura II porazila Panonijo II s 4:0.

Nedeljski program

V nedeljo, dne 29. t. m. bo ob 3. uri popoldne na soboškem igrišču drugorazredni derby med Muro in Svobodo. Svoboda stoji trenutno na prvem, Mura pa na drugem mestu prvenstvene tabele. Tekme med Muro in Svobodo so nudile vedno zanimivo borbo enakih nasprotnikov in le trenutna dispozicija igralcev je odločila zmago. Upamo, da se bo Muri posrečila revanša za nesrečen in nezaluzen jesenski poraz v Mariboru.

ZA GOSPODINJE

Spomladansko zdravljenje.

Seveda so pa poleg splošne otiplosti še druge bolezni, ki so se nas po zimi prejele in se jih moramo zdaj znebiti. Zaprtje, razne bolezni ledvic, kronični nahod i. t. d. to so bolezni, ki nam jih v veliki meri vsili zima in se jih moramo pomladi znebiti. Kako to napravimo, ni posebne pravila in tudi stara navodila raznih modrih ženic tu ne bodo zadostovala. Vsako leto je drugače ustvarjeno, vsako se drugače odziva na našo skrb, s katero ga skušamo ozdraviti. Zato pa je treba vsakokrat sproti vprašati zdravnika, da on določi, katero zdravljenje je za koga dobro in katero ne.

Eno pa zdravniki priporočajo vsakomur, razen že prav hudo bolnim, ki spadajo v posteljo, spremembo. Ali spremembo kraja in zraka, če nam je mogoče, če ne pa vsaj načine življenja. Kdor veliko sedi, naj spomladi hodi, dolinci naj gredo na planine, oni z dežele pa k morju. Taka zdravljenja so primerna tudi ob vsakem letnem času, ne samo spomladi. Najnovejši čas je prinesel s seboj, da tudi po zimi prav tako ljubimo naravo in velike izlete po njej kot poleti, bodisi na smučeh ali sankah. Zato priporočajo zdravljenja z jabolčno ali zelenjadno hrano tudi za mrzli zimski čas. To zdravljenje bo pa gotovo še uspešnejše v pomladnem času, ko se narava sama od sebe prenavlja.

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

V MURSKI SOBOTI

Hans Albers in Lilian Harvey v opereti

QUICK

Režija: Robert Slodmacker.

V ostalih vlogah: Paul Hörbiger in Käthe Haack.

Predstave se vršijo:

V NEDELJO, dne 29. aprila ob 1/24 uri popoldne in zvečer ob 1/29 uri.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Zapisnik

Nadaljevanje.

Pri zadnji naši redni skupščini, ki se je vršila dne 10. marca 1933 smo že zamogli z žalostjo ugotoviti, da živimo v dobi najhujše svetovne depresije, ki se je v letu 1933 mesto zboljšanja še poslabšala.

Padec cen deželnim pridelkom od lanskega leta na leto, povišanje raznih davščin in drugih dajatev, ki so povzročile, da je članstvo pri naši Združbi padlo za 35 članov, a se še vrše odjave rapidno naprej, ker trgovcem ni mogoče prenesti tako visokih bremen.

Združba se je pa v teku leta 1933 zelo mnogo bavila z vprašanjem davčnih predpisov, dajala potrebne predloge in nasvete zbornici za TOI, Zvezi trg. združenj, članom davčnih odborov ter posameznim članom, tako je tudi v vprašanju o zaščiti kmeta stavila na merodajnih mestih predloge, da se zaščitijo tudi vsi mali trgovci, ki so prišli z ozirom na izdane uredbe o zaščiti kmeta v še večje težkoče, kakor zadolženi kmetje sami.

Budno smo zasledovali trgovska pogajanja z Avstrijo, zlasti kar se tiče obmejnega prometa ter stavili naši delegaciji, ki je vodila ta pogajanja na Dunaju naše predloge in nasvete. Gu. Lazareviču, ki je bil šef naše delegacije pri pogajanjih na Dunaju, smo poslali po naših kolegih iz Gornje Radgone posebno pismeno predstavko z našimi predlogi in zahtevami, ki so jo ponesli osebno na Dunaj.

Dalje.

Njen mož.

Živela sta silno srečno; svoje sreče nista niti uživala, marveč le sanjala o nji. Sama samcate sta hodila skozi gaje, sta se sprehajala obžarjena od večernega solnca na samotni poti, sta poletela tja daleč v samotne kraje. Bila sta srečna, neizmerno srečna.

Minula so leta, sreča jima je ostala, a ostala sta sama. Še sta hodila preko dolin in travnikov, še sta skrivala svojo srečo, a vedno so bledele njuna lica. Ogibala sta se zvedavih pogledov, ogibala sta se znan-

cev in prijateljev, nemir se polotil njunih duš. Posebno pa je trpela ona.

Njen mož je trpel žnjo. Tudi on ni šel v družbo, saj je vedel, da bi bila medtem ženica le še bolj otožna, da bi se vdajala še globljim sanjam; zato je ostajal tudi sam doma. Nista hodila ne na zabave, ne v gledališče, zasovražila sta svet in se zaprla v se.

Zaprla sta se, a narave nista mogla ukleniti.

Čim bolj je onn tugovala in bledele, tem silneje je gnalo njega

ven v svet. Klicalo ga je glasno in vabilo, a ni omahoval, vztrajal je pri svoji ženki, pri iskreno ljubljeni. Vse omamne vabljalivosti niso opravile pri njem ničesar.

Minila so leta in tudi njegova doba je prihajala.

Razgrnil je pred se svoje življenje, videl je pa prazen, nepopisan list; življenje je postalo zanj pusto, brez pomena in vsebine. Svojo ženko je ljubil in oboževal, a včasih se mu je zdelo, da ga veže na njo le golo usmiljenje.

Ko se je jela tudi njemu najavljati starost, takrat ga ni vzdržalo več. Ven je hotel, ven, na svobodo, da se razmahne, da se navžije zraka in zlatega solnca.

In zgodilo se je, da se je izpozabil in stopil na stranpot. Omahnila mu je v svobodi slabotna perot in vrnil se je skesano grešnik. Ali zlata svoboda ga je klicala redno k sebi, in nič več ni bilo v njem ne greha in ne kesanja; vračal pa se je iz usmiljenja, bil nežen in ljubeč kakor nekdanj. Ona pa je tiho nosila svojo bol in čakala na svojo usodo; podlegla ji je ob prvi slani.

Pojasnila o taksiranju računov, not itd.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se je v zadevi taksiranja računov obrnila z raznimi vprašanji na ministrstvo financ za pojasnilo. Ministrstvo financ (davčni oddelek) je z razpisom z dne 11. aprila 1934 št. 29104 na ta vprašanja sledeče odgovorilo: Predno odgovori na vprašanje, smatra davčni oddelek za potrebno, da povdari, da cilj zakonskih predpisov o pobiranju računske takse, odnosno namera zakonodajalca pri uveljavljanju teh predpisov ni šla niti za tem, da se ena in ista terjatev in dobava kakorkoli obremeni z dvojnimi plačili takse, niti za tem, da se pobira taksa od listin, katere s temi terjatvami in dobavami nimajo neposredne zveze in jih tudi ne ustanovljajo. Tudi se ni nameravalo ovirati razvoja poslovanja in ga oteževati, temveč se je edino nameravalo, da se računska taksa v vsakem primeru plača in njeno plačilo zasigura. Tako pojmovaje ta predpis je davčni oddelek odločen, da na najliberalnejši način odgovori na stavljena vprašanja tako, da z rešenjem ne bodo v formalnem oziru nastale nikake posebne težave za poslovanje, da pa bodo državni interesi zaščiteni in zavarovani. V tem cilju in v mejah državnih interesov bo davčni oddelek rad ustregel konkretnim predlogom, ki bi bili za trgovino, obrt in industrijo primerni in bi bili hkratu v skladu z interesi države. Stojč na tem načelu je davčni oddelek na posamezna vprašanja in predloge odločil nastopno:

1.) V primerih, v katerih bi bilo v nekih podjetjih zbog notranje ureditve potrebno, da se računi in slične listine o terjatvah in dobavah izdajajo v več izvodih, je predvideno v 5. napomeni k tar. post. 34. taksne tarife in v točki 6 čl. 56 taksnega in pristojbinskega pravilnika, da morejo bloke teh listin s potrebnim številom kopij podjetja sama naročiti in nabavljati, vendar morajo pred porabo dati vsak blok taksirati pri davčni upravi. Ob naročanju in nabavljanju je vsakomur na prosto dano, da sam določi velikost, obliko in besedilo teksta in da tudi sam določi kraj, na katerega se nalepi taksa. Edino potrebno je, da ima vsak prodajalec v prodajalni vsaj dva taka bloka in to enega s takso 50 para in drugega s takso 1 Din, katere ustrezaje vsoti prodaje izpolnjuje. V teh primerih se taksa nalepi samo na originalni račun ali slične listine, ne pa tudi na kopije. Kupcu se izroča vedno le originalni račun. Kar se pa tiče vprašanja o taksiranju teh blokov, so v tem pravcu že izdana navodila davčnim upravam, v katerih je predvideno, da za taksiranje ni treba vlagati nikakih prošelj, temveč zadostuje, da se izroči na taksiranje samo bloke. Razen tega morajo davčne uprave po izdanih navodilih taksiranje brez odlašanja izvršiti še istega dne, ko se jim bloke izroči, najkasneje pa naslednjega dne.

Dalje.

SOKOL

Rogaševci. Sokolsko društvo priredi v nedeljo, dne 24. junija svoj redni letni nastop, združen z lahko-atletskim mitingom, na katerega se opozarjajo vse bratske čete in društva.

Zdravo!

Vsem občinskim uradom!

Tiskovina „Prijava bicikla“ in „Prošnja za podaljšanje policijske ure“ se dobi v papirni trg. I. Hahn v Soboti.

KMETIJSTVO

Lupina

je pri nas še precej nepoznana. Kolikor mi je znano, so jo poskušali že v Rakičanu na kmetijski šoli in na veleposestvu, kjer je prav dobro uspela. Lupina ljubi peščeno zemljo in ko se enkrat ukorenini je tudi za sušo precej neobčutljiva. Težka zemlja z visoko talno vodo, posebno pa stoječa voda ji ne prija, pa tudi apneno zemljo slabo prenese.

Ta rastlina bi bila ravno primerna za našo peščeno Goričko, pa tudi na dostih mestih v dolini, posebno ob Muri bi se obnesla. Lupina pa ni primerna za živinsko krmo, ker je pregrenka (bridka), rabi pa se jo s prav dobrim uspehom za tako zvano zeleno gnojenje. Za sejatev lupine se zemlja obdela, kakor za druge pomladanske pševke. Prezgodaj se jo ne sme posajati, ker je občutljiva za slano. Seme se sme po-

sejati samo 2 do 4 cm globoko, da lažje prederejo prvi poganjki vrhno plast. Zemlje se po setvi ne sme poveljati. Na katast. plug se rabi krog 80 kg semena. Ko začne cvetiti se jo povelja in podorje. S tem gnojenjem se zemlja zrahlja, obogati s humusom in dušikom, pa tudi s fosforjem in kalijem. Lupina, kot metuljnica, pridobiva dušik iz zraka, kalij in fosfor pa potegne s svojimi globokimi koreninami iz globljih plasti zemlje in ko jo podorjemo, obogati s temi gnojili pri razkrajanju gornjo plast zemlje.

Seje se jo tudi lahko kot strnišni sadež.

Za tukajšne prilike bi bilo sejatev lupine prav priporočljivo, ker nam vedno primanjkuje hlevskega gnoja. Posebno dobro je zeleno gnojenje z lupino za vse žitarice in okopavine, pa tudi v vinogradih so imeli s tem dobre uspehe.

Sreski kmet. referenti so dobili v razdelitev za poskušnjo nekaj semen od bele lupine. Ta zraste do 1 m 80 cm visoko, ter daje velikansko množino za zeleno gnojenje. Dozori pozno in je še bolj grenka, ko druge vrste lupin. Posestniki, ki bodo prevzeli to seme, bodo morali od začetka lupino razmnoževati in če se bo obneslo tudi zgostiti seme za druge, da se bo to gnojenje čim bolj razširilo.

Žetev lupine, če se hoče pridelati seme, se začne, ko spodnje stročje (malume) toliko dozori, da izgubi zeleno barvo. Pokošena lupina se pusti na njivi tako dolgo, da uvene, potem se zloži na kupe in pusti, da se posuši in na to omlati. Ker je slama pregrenka za krmo, se jo kompostira (vporabi za kompost).

Seme sončnice in soje za poskušnjo in razmnoževanje dobite pri pristojnih sreskih kmet. referentih. Na to opozarjam posebno onegospodarje, ki že imajo, oziroma hočejo graditi silose. O tem več v prihodnji številki.

Sadjarji! V zadnji številki Sadjarja in vrtnarja, našega strokovnega lista za sadjarstvo in vrtnarstvo, ki izhaja mesečno v Ljubljani čitam dopis 13 letnega ljudskošolskega učenca od Sv. Jurja ob j. žel., ki si naročuje ta lahko razumljivi, strokovno pa na višku stoječi mesečnik. In pri nas? V celo Prekmurje ga prihaja samo par izvodov. Glavni dohodek marsikaterega našega Goričanca je ravno sadje. Še večje dohodke bi pa imeli, če bi znali pravilno ravnati s sadnim drevjem in sadjem. O vsem tem prinaša dobre praktične članke ta mesečnik, ki je pri naših sadjarjih še skoro nepoznan. Na leto stane samo 25 Din. Tisočake so dobivali za sadje, pa kako dolgo? Prihaja že konkurenca z boljšo kvaliteto, naše sadje pa bo ostalo doma, ker se nočemo učiti od drugih, kako bi pridelali boljšo konkurenčno kvaliteto in tako prišli do boljših dohodkov.

Živinorejsko selekcijsko društvo v Martjancih je bilo ustanovljeno na splošno željo tamkajšnjih živinorejcev v nedeljo 22. t. m. „Zvezo“ je zastopal na tem ustanovnem zborovanju g. žzdr. Samec. V odbor so bili odbrani: za predsednika g. Berden Andrej, župnik, za podpreds. g. Vezér Geza, predsednik občine, za tajnika g. Nemec Geza iz Martjanec, za blagajnika g. Legen Miha iz Noršinec, v odbor pa gg. Lutar Deneš, Lutar Jos., Benko Janez, Donša Michael in Legen Ludvik.

Preceplavanje domačega kostanja. V času od 7. do 9. maja bo imel v tukajšnjem srezu referent za sadjarstvo od banske uprave v Ljubljani predavanja in tečaje o precepljevanju domačega kostanja. Predavanja se bodo vršila na prostem v krajih, kjer domači kostanj dobro uspeva. Maronove cepiče za precepljevanje prinese predavatelj s seboj. Razpored teh tečajev bo objavljen takoj, ko bodo občine sporazumno s šolskimi vodstvi, poslale tozadevne predloge. Ker domači kostanj na našem Goričkem dobro uspeva, je pričakovati, da se bo tudi plemeniti kostanj „maroni“, katerega dosedaj importirajo iz drugih držav, pri nas obnesel, kar bi prinašalo lepe dohodke.

Žrčne cene:

Ptujski sejmi. Konjski in goveji sejem v torek, dne 17. t. m. je bil razmeroma slabo založen, prignanih je bilo 78 konj, 70 volov in bikov ter 123 krav in telic, skupaj 271 glav živine. Kupčija je bila živahna, prodali so 150 glav. Cene za kg žive teže so bile sledeče: voli I. vrste 3-4, II. vrste 2-3 50. III. vrste 2-3, biki I. vrste 3-3 50, II. vrste 2 50 do 3, telice 3-4, krave 1 50-4, konji za klanje 200 500, srednje vrste 500 do 1 500, za pleme od 1 500-2 500.

Svinjski sejem v Ptuju 18. t. m. je bil dobro založen. Naprodaj je bilo 377 rilcev, prodanih 140. Cene za kg žive teže so bile: pršutarji 5 50-6, polmastne svinje 6-7, plemenske 6 do 6 50, Din, mrtva teža 9-10 Din, Prasci 6-8 tednov stari so se prodajali po kakovosti 100 150 Din kom.

Mariborski svinjski sejem 20. aprila 1934. Pripeljanih je bilo 315 svinj, 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 6 tednov stari komad 90-100 Din, 7-9 tednov stari 120-150, 3-4 mesece stari

230-250, 5-7 mesecev stari 300 do 350, 5-10 mesecev stari 420-450, 1 leto 650-700, 1 kg žive teže 6 50, 7, mrtve 9-10 Din, prodanih je bilo 118 svinj.

Novosadska blag. borza 20. t. m. Tendence mirna. Promet je bil slab.

Pšenica: Baška okolica, Novi Sad, sremska 99-101, okolica Sombor 98-100, slavonska 102-104, srednjebaška 100-102, gornjebaška 101-103, baška potiska in ladja Begej 103-105, ladja Tisa 106-108, gornjebanatska 97-99, južnobanatska 97-99 Din.

Oves: baški 54-56, banatski 53-55, sremski in slavonski 72 50 do 75, pomladni 92-84 Din.

Koruz: baška in sremska stara 77 78, nova 68-69, baška in sremska za maj 71 73, baška ladja Begej 69-71, ladja Dunav, Tisa 70-72.

Otrobi: baški, sremski 69-71, banatski 68-70 Din.

VELIKA SORTIRANA ZALOGA
NAJLEPŠIH DARIL ZA

BIRMO

Po nizki ceni imam dobre žepne ure, lepe verižice, ogrlice, prstane, uhane itd. iz zlata in srebra.

Pri vsakem nakupu, na željo graviram brezplačno monogram ali imena, na darila.

Kupujem razno staro zlatnino po najvišji dnevni ceni.

DITTRICH FRANJO

urar, draguljar in optičar
MURSKA SOBOTA

Službo dobi mlinarski pomočnik
JOSIP ŠADL, ml nar l'anci.

Naznanjam

vsem prijateljem in znancem, da bom otvoril **dne 13. maja 1934.** bivši gostilno Zemlič v Veščici, katere ja na novo renovirana in opremljena.

Ob tej priliki bo

plesna veselica.

K obilni udeležbi vabim

ŽIBRIK JANEZ,
gostilničar.

NAJNOVEJŠE

TIVAR

O B L E K E

ZA
BIRMANCE

Prispela je velika izbira raznovrstnih moških, dečjih in drugih oblek v vsakovrstnih fazonah in kakovosti po najnižjih tvorniških cenah, s čim omogočimo le tošnjim birmancem, da se za cenen denar lahko lepo oblečejo!

OGLEJTE SI ZALOGO

'TIVAR OBLEKE'
M. Sobota Ljubljani t. 71.